

Koulun kerhotoiminnan kehittäminen

Hyvä koulun kerhotoiminnan kehittäjä,

Koulun kerhotoimintaa on kehitetty aktiivisesti vuodesta 2008 osana Perusopetus paremmaksi (POP) -ohjelmaa. Vuosina 2008–2009 perusopetusta tukevan kerhotoiminnan piiriin kuuluu yli 155 000 lasta ja nuorta noin 7 000 kerhossa. Kunnat ja yksityiset opetuksen järjestäjät ovat lähteneet innolla mukaan kerhotalkoisiin. Manner-Suomen kunnista vuosina 2009–2010 85 % on mukana toteuttamassa koulun kerhotoimintaa.

Koulun kerhotoiminnan tavoitteena on saada aikaan monipuolista, lapsen ja nuoren kasvua tukevaa vapaa-ajantoimintaa. Sen tulee vakiintua luontevaksi osaksi lapsen ja nuoren koulupäivää. Samalla hyvin toteutettu kerhotoiminta ennalta ehkäisee nuorten syrjäytymistä. Lasten ja nuorten hyvinvointiin panostaminen on merkittävä viesti kuntapäätäjien arvoalinnoista. Asia on tärkeä, sillä tämän päivän valinnat vaikuttavat lastemme tulevaisuuteen.

Onnistuneen ja laajenevan kerhotoiminnan puolesta,

Riitta Rajala
Erityisasiantuntija
Opetushallitus

Koulun kerhotoiminta perusopetuksen tukena

Koulun kerhotoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain 47 §:ssä mainittua ja opetussuunnitelman perusteissa määriteltyä toimintaa, jonka järjestämisen periaatteet tulee kirjata opetussuunnitelmaan. Koulu määrää toiminnasta vuosittaisessa työsuunnitelmassaan. Kerhotoimintaan osallistuminen on lapselle ja nuorelle maksutonta ja vapaaehtoista.

Koulun kerhotoiminnalla ennaltaehkäistään syrjäytymistä

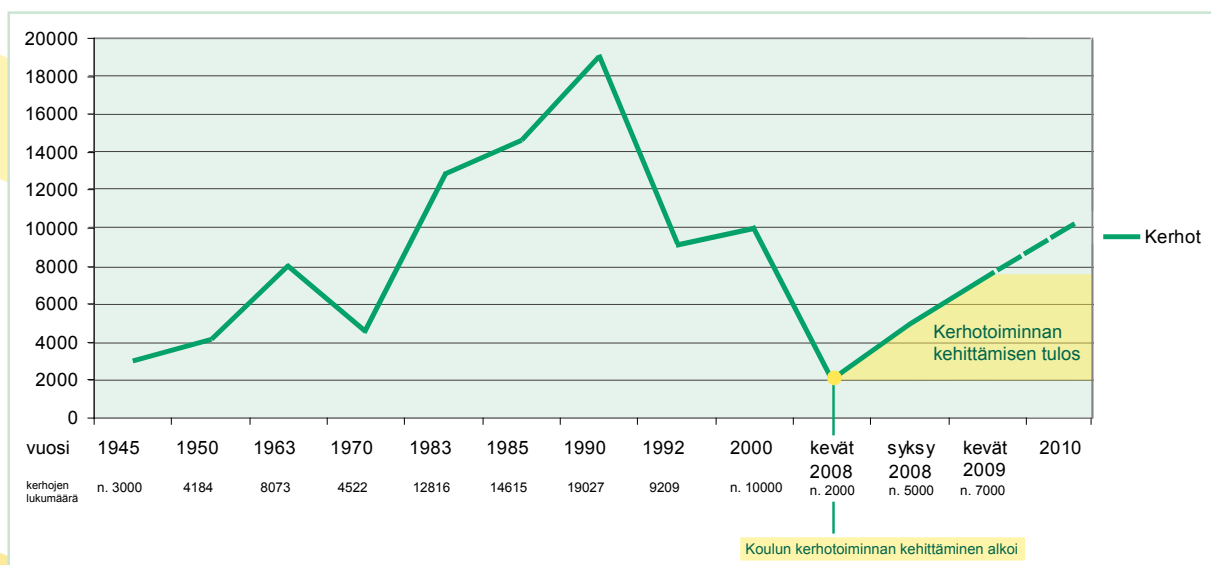
Koulun kerhotoiminnan kehittämisen tavoitteet ovat:

- monipuolinen, lapsen ja nuoren kasvua tukeva vapaa-ajantoiminta
- jokaisella lapsella olisi mahdollisuus ainakin yhteen, esim. liikunnalliseen, kerhoharrastukseen läpi koko perusopetuksen
- saada mukaan niitä lapsia ja nuoria, joilla ei ole perheen tuen puuttuessa mahdollisuutta harrastaa säännöllisesti
- kodin ja koulun yhteistyömuotojen syventäminen

Moniammatillista yhteistyötä lasten ja nuorten parhaaksi

Koulun kerhotoimintaa kehitetään yhteistyössä Kerhokeskus – koulutyön tuki ry:n, Koululiikuntaliitto KLL ry:n, Suomen Vanhempainliitto ry:n ja Förbundet Hem och Skola i Finland rf:n kanssa.

Kerhojen lukumäärän kehitys 1940-luvulta lähtien

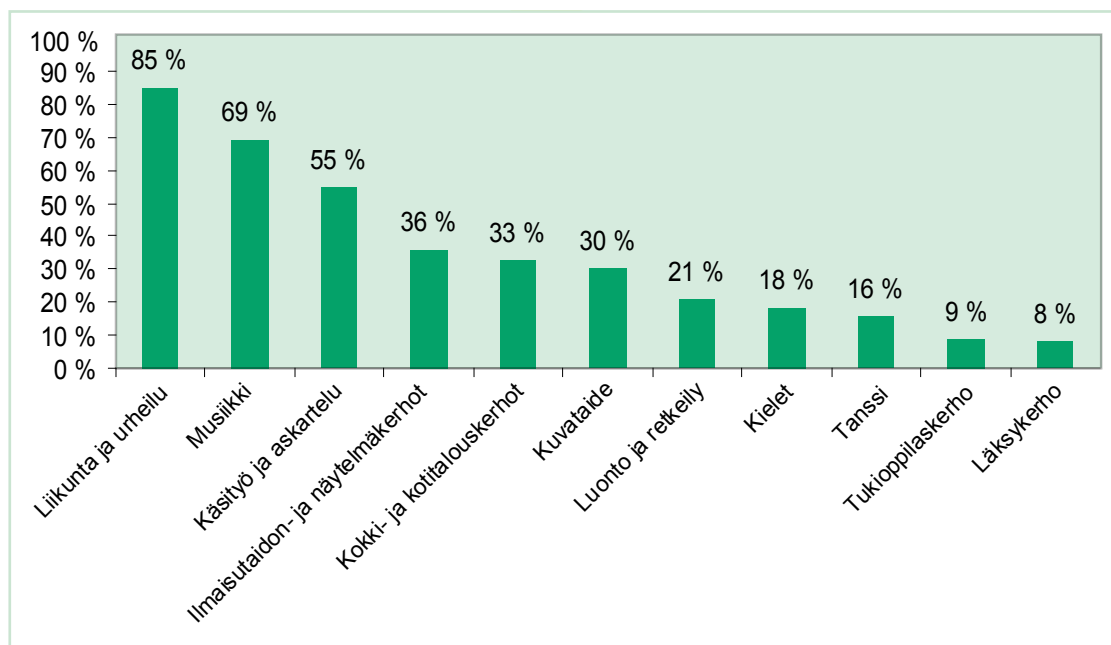

Kerhotoiminnan tilanne 2008–2009

1–6 luokkalaisten	n. 70 %
7–9 luokkalaisten	n. 30 %
Opettajia kerhon ohjaajina	n. 70 %
Kerhotoimintaa koulun tiloissa	n. 77 %
Muutokset kuljetuksiin	147 kuntaa

Kerhoja	n. 7 000
Oppilaita	n. 480 000
Oppilaita kerhoissa	n. 156 000
Kerhoissa olevien oppilaiden osuus	32,4 %

Opetuksen järjestäjien eri kerhojen osuudet 2008–2009

Kerhotoiminnan opetuksen järjestäjien määrä lääneittäin 2009–2010

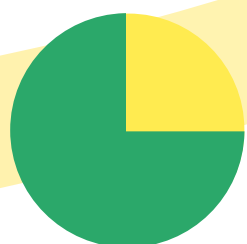
Etelä-Suomen lääni	70
Länsi-Suomen lääni	133
Itä-Suomen lääni	48
Oulun lääni	41
Lapin lääni	21
Muut	2
Opetuksen järjestäjiä yhteensä	315

- 96 % Suomen väestöstä asuu kunnissa, joissa koulun kerhotoimintaa kehitetään

Uudet tiedot koulun kerhotoiminnan kehittämisestä ja laajentamisesta saadaan 18.9.2009 opetuksen järjestäjien tarkennettujen toimintasuunnitelmien jälkeen.

Valtion erityisavustus kerhotoiminnan kehittämiseen

- vuonna 2008 jaettiin 5,7 milj. euroa
- vuonna 2009 jaettiin 7 milj. euroa

Opetuksen järjestäjän
osuus 25 %

Valtion erityisavustus 75 %

Koulun kerhotoiminnan tavoitteet

- kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen
- lasten ja nuorten osallisuuden lisääminen
- mahdollisuuden antaminen sosiaalisten taitojen kehittämiseen ja yhteisöllisyyteen kasvamiseen
- mahdollisuuden antaminen onnistumisen ja osaamisen kokemukseen
- luovan toiminnan ja ajattelun kehittäminen
- lasten ja nuorten kannustaminen tuottamaan omaa kulttuuriaan
- mahdollisuus oppilaan tuntemisen lisäämiseen
- harrastuneisuuden tukeminen ja myönteisten harrastusten edistäminen (Opetussuunnitelman perusteet 2004, Opetushallitus)

Poimintoja koulun kerhotoiminnan kehittämisestä

"Yhteistyö eri järjestöjen ja hallintokuntien kanssa vakiinnuttaa kerhojen asemaa kouluissa. Kerhotoiminnan määrärahan varaaminen koulujen talousarvioon on jatkuvuuden takaamiseksi ensiarvoisen tärkeää."

"Selvitetään tarpeita ja odotuksia erityisesti niiltä oppilailta, jotka eivät nyt toimintaan osallistu ja pyritään kehittämään sopivaa toimintaa."

"Rahoituksen varmistaminen tiukassa taloustilanteessa on haaste. Jotta kehittämistyön hyödyt voidaan vakiinnuttaa, ei kerhotoiminnasta saisi nyt lähteä leikkaamaan."

"Toiminnan merkitys on tehtävä näkyväksi kaikessa lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvässä suunnittelussa."

"Syrjäytymisvaarassa olevien oppilaiden huomioiminen on yksi tärkeistä kehittämiskohteista kerhotoimintaa laajennettaessa. Kerhotoiminta kasvattaa sosiaalisia taitoja ja itseluottamusta."

"Lasten ja nuorten roolia lisätään kerhotoiminnan suunnittelussa. Vastuuseen kasvaminen osallistumisen kautta mahdollistuu yhteisessä kehitystyössä, kun toiminta on pitkäjänteistä ja jatkuvaa."

"Vanhempien sitouttaminen kerhotoimintaan, kehittämistyöhön ja lasten kannustamiseen tulee olla jatkuvasti esillä vanhempainilloissa ja keskusteluissa"

"Kerhojen sijoittaminen koulupäivän yhteyteen tekee kerhoista luontevan osan koulun arkea. Kerhotoimintaa tuodaan tutuksi koulun arkeen myös antamalla oppilaiden tuoda oppitunneilla esille kerhoissa oppimiaan tietoja ja taitoja."

"Kannustetaan oppilaita kutsumaan kavereita mukaan. Rohkaistaan esimerkiksi vanhempia ja muitakin kuin toimintaa toteuttavia järjestöjä kannustamaan lapsia osallistumaan kerhotoimintaan."

"Oppilaskuntien, yksittäisten oppilaiden ja oppilasryhmien mielipiteitä ja toiveita tulee kuulla eri yhteyksissä."

